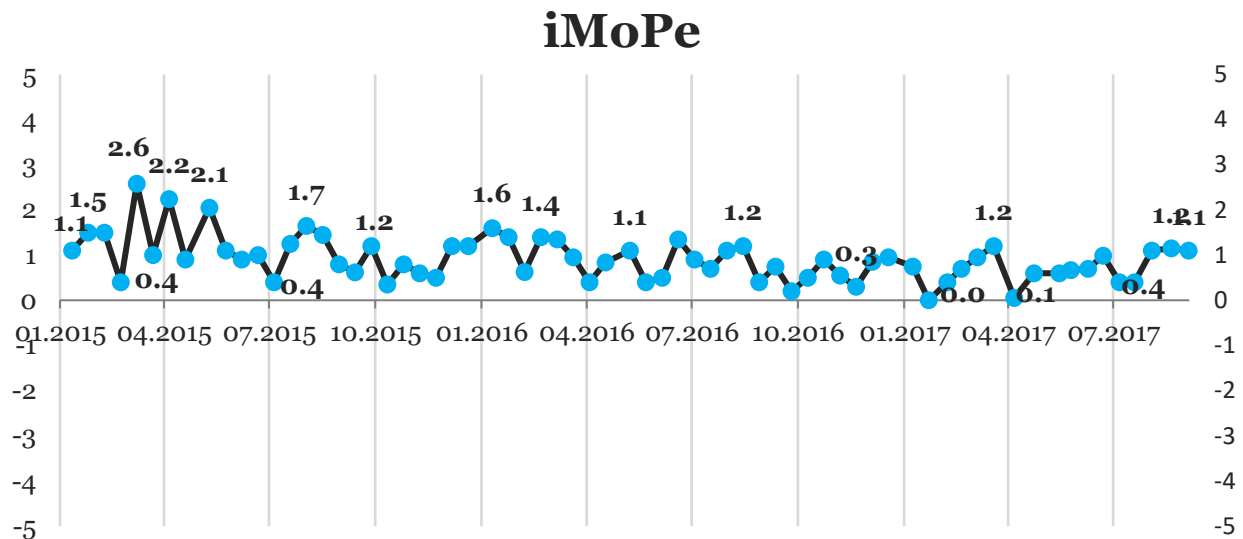

iMoRe №67. Реформа держслужби штовхає індекс

Індекс моніторингу реформ (iMoRe) склав +1.1 бал з можливих від -5.0 до +5.0 за період з 14 серпня по 3 вересня 2017 року (у попередньому раунді індекс дорівнював +1.2). У цьому періоді певні позитивні зрушення відбулись у законодавстві, що стосується урядування, державних фінансів, монетарної системи та бізнес середовища. Реформаторських законодавчих змін, що впливають на енергетичну сферу, не було.

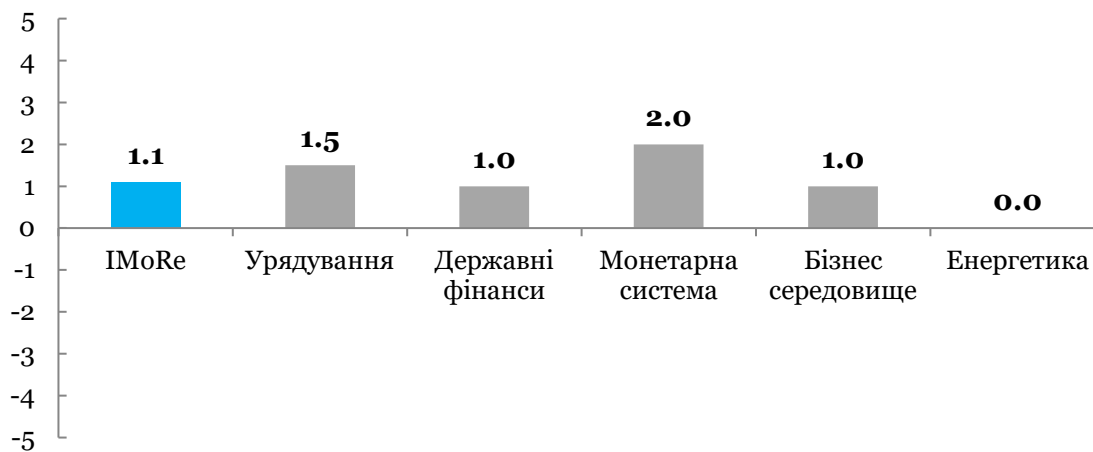
Основні події цього раунду - рішення уряду, що стосуються [створення директоратів](#) у структурі державних органів, куди планується залучити нових державних службовців, а також постанова НБУ про застосування [електронного підпису в банківській системі](#).

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ*

* команда iMoRe вважає прийнятним темпом реформ рівень індексу +2 та вище

Графік 2. Значення iMoRe та його компонентів у поточному раунді оцінювання

Топ-події випуску

1. Постанова КМУ про створення нових директоратів у структурі державних органів, +2.0 бала

Неефективні державні інституції залишаються вузьким місцем процесу реформ. Саме тому реформа державної служби є одним із пріоритетних завдань уряду. Прийнятий наприкінці 2015 року закон про [Державну службу](#) не вирішив проблеми, нагромаджені у цій сфері.

Зараз уряд робить чергову спробу реформувати державну службу. Постановою [№ 644 від 18 серпня 2017 р](#) уряд створив нові підрозділи - директорати у Секретаріаті Кабінету Міністрів, Міністерстві аграрної політики та продовольства, Міністерстві енергетики та вугільної промисловості, Міністерстві інфраструктури, Міністерстві культури, Міністерстві охорони здоров'я, Міністерстві освіти і науки, Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Міністерстві соціальної політики, Міністерстві фінансів, Міністерстві юстиції, а також генеральні департаменти у Національному агентстві з питань державної служби та Державному агентстві з питань електронного урядування.

[Очікується](#), що у цих підрозділах будуть запроваджені принципи та правила урядування, визначені програмою [SIGMA](#) - спільною ініціативою ОЕСР та Євросоюзу. Ці підрозділи будуть відповідати за стратегічне планування у міністерствах та будуть безпосередньо підпорядковані державним секретарям.

Фахівці, які працюватимуть у цих підрозділах, будуть відібрані за конкурсом, а їхня заробітна плата, буде вища за [існуючу](#) на аналогічних посадах приблизно у 3-4 рази та в 6-10 разів вища за середню зарплату в країні.

Коментар експерта

Створення директоратів – це лише один з елементів реформи державної служби, і його потрібно оцінювати комплексно, а не відокремлено від інших елементів реформи (як-от структурна реорганізація міністерств, перегляд їхніх функцій тощо). Загалом, такий крок цілком в дусі європейського досвіду аналогічних реформ, але важливо довести до державних службовців та громадськості мету такого новоутворення та наслідки для чинних адміністративних підрозділів та тих людей, які вже працюють в системі державної служби.

Якщо я правильно розумію логіку реформи, то директорати мають стати найкрупнішими структурними підрозділами у міністерствах (наразі такими є департаменти), натомість кількість нижчих щаблів у ієрархії має зменшитись, і кількість управлінських посад так само. Наразі, управлінська структура є досить громіздкою (багато різного рівню підрозділів та керівників), це ускладнює як прийняття рішень і подовжує час їх погодження, так і систему оплати праці. Тобто, у подальшому треба очікувати перегляду структури міністерств та штатних розкладів, а також перегляду схем посадових окладів для чинних державних службовців.

Якщо подальших кроків з реорганізації структури управління не станеться, або з ними будуть довший час зволікати, то директорати можуть стати паралельним світом для чинної системи державної служби. Якщо так станеться, то це може ускладнити поточний стан справ у державному управлінні - тим людям, які прийдуть працювати у директоратах з більш привабливими рівнями оплати, може бути складно в майбутньому інтегруватися в систему державної служби, і бажаного ефекту від роботи директоратів можна не отримати.

Ірина Піонтківська, Центр економічної стратегії

Коментар реформатора

“Цією постановою Уряд дав старт утворенню нових підрозділів у десяти міністерствах першої хвилі реформи держуправління.

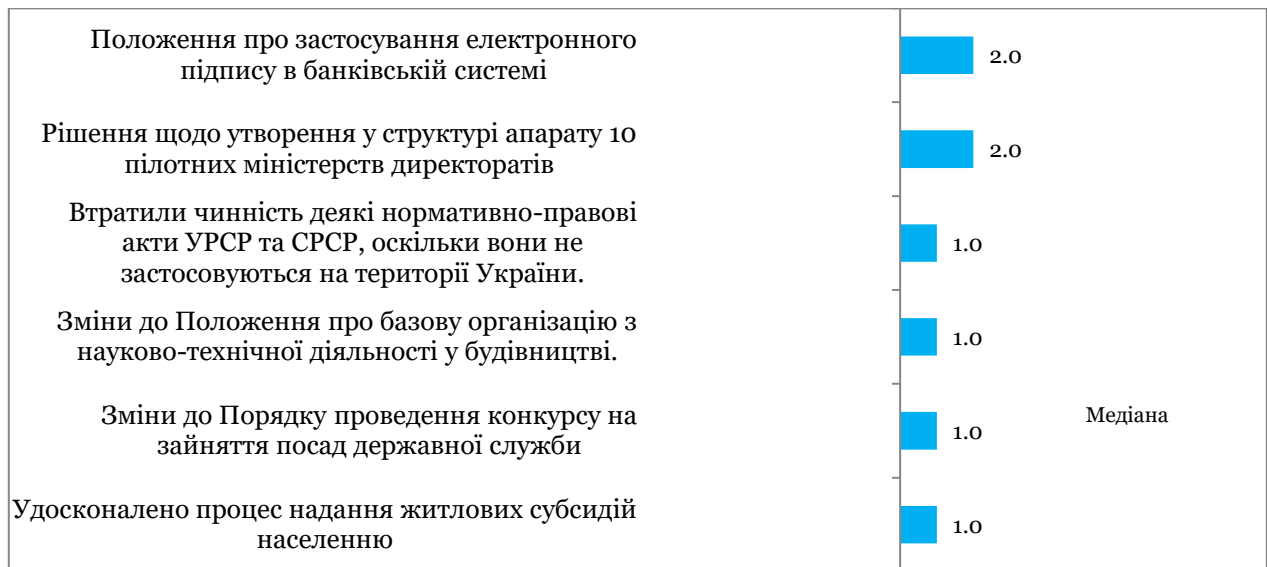
Нові підрозділи, директорати політик, стратегічного планування та євроінтеграції, будуть відповідати за формування державної політики, реалізацію ключових реформ, координацію та моніторинг впровадження державної політики.

Для забезпечення ефективної роботи директоратів буде оголошено вакансії на посади фахівців з питань реформ – генеральний директор, керівник експертної групи та експерт. Для залучення найкращих професіоналів на нові посади [встановлено надбавки](#). Конкурси на нові посади державної служби відбуватимуться за [оновленою процедурою](#) відповідно до найкращих європейських практик. Це дозволить посилити спроможність міністерств до формування цілісної державної політики та успішного проведення реформ.

Ключові нововведення конкурсів на посади фахівців з питань реформ – це розв’язання ситуаційних завдань, проведення тестування аналітичних здібностей та здібностей щодо здатності працювати з інформацією; фокус на компетенції, а не тільки на знанні законодавства, додаткова оцінка знання іноземних мов.”

Антон Яценко, Офіс реформ Кабінету Міністрів України

Графік 3. Події, що визначали значення індексу, оцінка події є сумою її оцінок за напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій

- 1. Постанова НБУ про застосування електронного підпису в банківській системі, +2.0 бала**

Цифрові технології поступово впроваджуються в банківській системі України. Заміщуючи паперовий документообіг електронним, банки можуть знизити свої витрати та оптимізувати бізнес-процеси.

Положення про застосування [електронного підпису в банківській системі](#), яке нещодавно затвердив Національний Банк, запроваджує 5 видів електронного підпису, які банки можуть використовувати під час створення, оброблення та зберігання електронних документів. Серед них простий електронний підпис, простий електронний цифровий підпис (ЕЦП), ЕЦП, прирівняний до власноручного підпису, ЕЦП юридичної особи.

Кожен із цих видів підписів передбачає свої особливості використання, а також вимоги до створення та зберігання електронних документів у банківській системі.

Коментар представника влади

“Затверджене Правлінням НБУ Положення про застосування електронного підпису в банківській системі України спрощує застосування безпаперових технологій при наданні банківських послуг у рамках [Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020](#). Воно надає банкам необхідний інструментарій для здійснення дистанційної ідентифікації та віддаленого обслуговування фізичних та юридичних осіб.

Документ визначає типи електронного підпису, які мають різну юридичну силу. Застосування простого електронного підпису або електронного цифрового підпису можливе на підставі договору між банком та клієнтом після проведення банком первинної ідентифікації особи клієнта у відповідності із законодавством у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів.

Водночас слід відзначити, що звичайний електронний підпис за своїм статусом та рівнем захищеності не прирівнюється до власноручного підпису. Його застосування є правом банку, який у разі необхідності може використовувати інші інструменти ідентифікації особи клієнта в електронній чи паперовій формі.

Наразі банки повинні розробити та затвердити внутрішні документи, які унормовують використання електронного підпису у взаємодії з клієнтами.

Для повноцінної реалізації концепції електронної взаємодії ми очікуємо на підтримку цих кроків Національного банку з боку інших державних органів з метою поширення застосування засобів електронної ідентифікації.”

Євген Степанюк, НБУ

Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками

Державне управління	+1.5
Рішення щодо утворення у структурі апарату 10 пілотних міністерств директоратів	+2.0
Зміни до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби	+1.0
Державні фінанси	+1.0
Удосконалено процес надання житлових субсидій населенню	+1.0
Монетарна система	+2.0
Затверджено Положення про застосування електронного підпису в банківській системі	+2.0
Бізнес середовище	+1.0
Зміни до Положення про базову організацію з науково-технічної діяльності у будівництві.	+1.0
Втратили чинність деякі нормативно-правові акти УРСР та СРСР, оскільки вони не застосовуються на території України.	+1.0
Енергетика	0.0

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (ІМоРе) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.org. [VoxUkraine](http://imorevox.org)- це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.